

Introduktion till orientering

-hur du hittar bort och hem-

Del 4 - Höjdkurvor

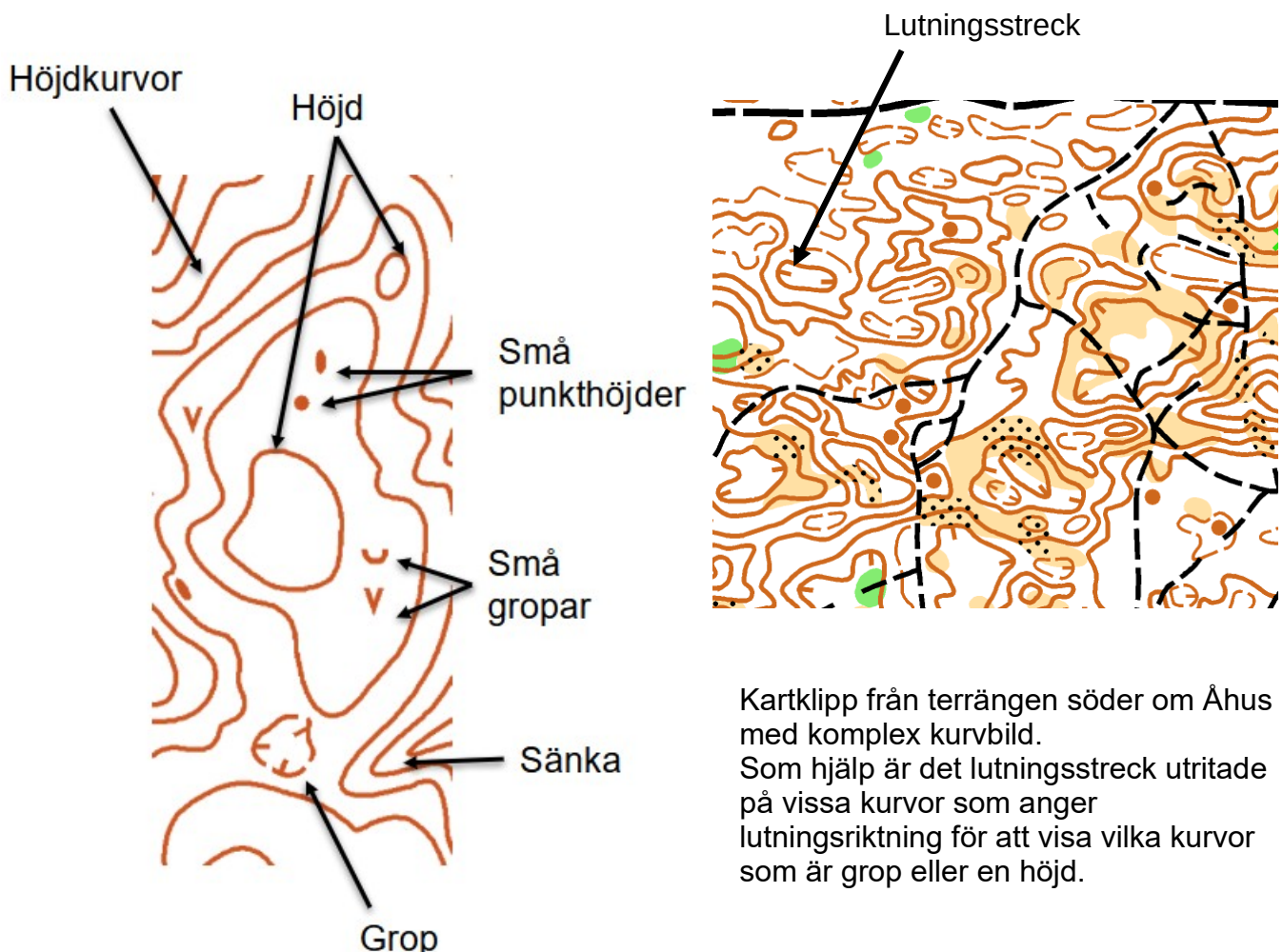
Vi har hittills pratat om det som brukar betecknas planbild, alltså stigar, stenar, öppen mark etc, men det finns även det man betecknar brunbild dvs höjdkurvor som berättar hur det lutar.

När man pratar höjdkurvor så har de en ekvidistans, det är hur stor höjdskillnad det är mellan varje kurva. På orienteringskartor är den vanligaste ekvidistansen 5 meter men kan också vara 2,5 meter. Höjdkurvor på en orienteringskarta har ingen matematisk exakthet utan kartritaren kan "dra" lite på dem för att på bästa sätt representera verkligheten, höjdkurvan kanske läggs på 4 meter istället för 5 för att bättre visa hur det ser ut.

Att kunna tyda höjdkurvor förenklar och tillför ytterligare en dimension till orienteringen men det kan ta ett tag innan det klickar till och man ser hur kurvorna lutar så ge det lite tid innan det sitter.

Eftersom det är 5 meters höjdskillnad mellan varje kurva betyder det att desto tätare kurvorna är desto brantare är det, mer höjdskillnad på kortare sträcka.

På kartan finns även streckade höjdkurvor. Detta är hjälpkurvor som används för att beskriva tydliga händelser i kurvbilden som faller mellan de vanliga höjdkurvorna och inte kan beskrivas med dessa. Det blir alltså inte brantare för att det finns en hjälpkurva.

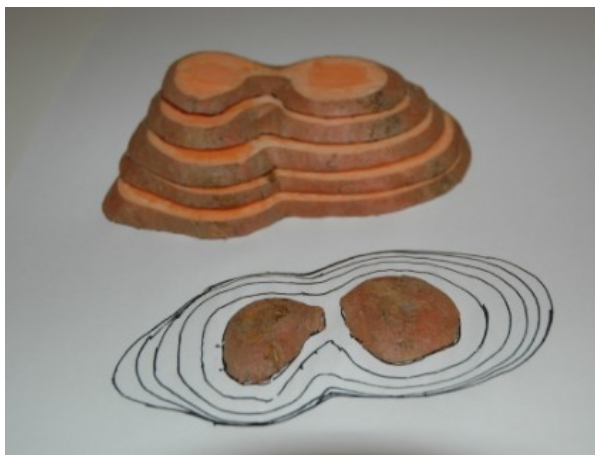
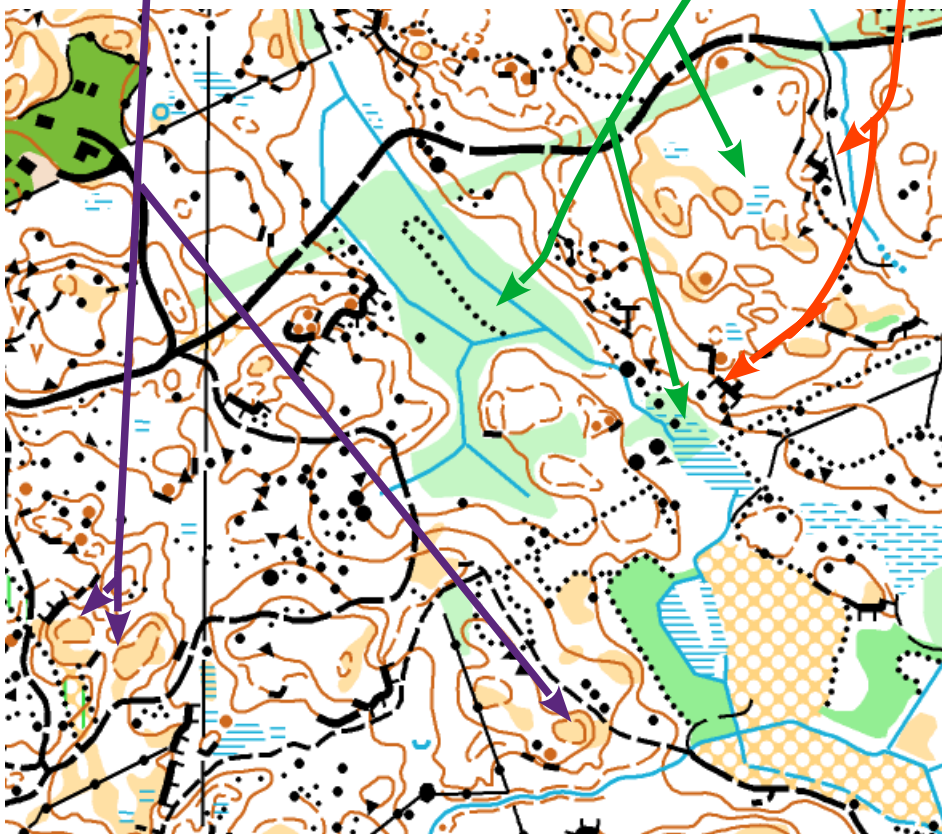
Kartklipp från terrängen söder om Åhus med komplex kurvbild. Som hjälp är det lutningsstreck utritade på vissa kurvor som anger lutningsriktning för att visa vilka kurvor som är grop eller en höjd.

Introduktion till orientering

-hur du hittar bort och hem-

För att underlätta när man läser höjdkurvor och snabbt få en bild av åt vilket håll det lutar kan man titta på andra objekt för att få hjälp.

- Taggar på branter är åt det hållet det lutar (taggar betyder inte att det är brantare utan en hjälp för att se lutningen och sätts ut om det finns plats i kartbilden.)
- Bäckar och större sankmarker finns nedanför eller mellan höjder
- Små öppna ytor finns oftast på toppar av höjder

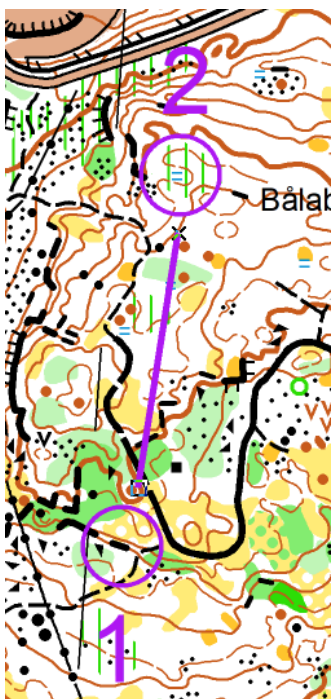
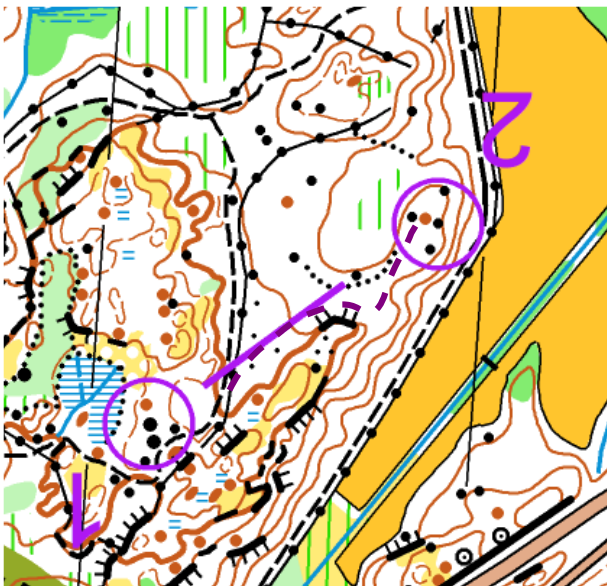
Introduktion till orientering

-hur du hittar bort och hem-

Hur du kan använda höjdkurvor i din orientering

Förutom då man endast läser på höjdkurvor för att ta sig mellan kontroller är dessa ett bra hjälpmedel även då man har andra ledstänger.

I följande exempel kan vi från stigen och stenmuren följa den grova höjdkurvan fram till branten. Att det är en tjockare kurva betyder att det är en indexkurva, var femte kurva, som gör att det är lättare att följa kurvorna. Det betyder inte att det är extra brant. Från branten har vi en väldigt tydlig sluttning att följa fram till stenen, vi ska hålla oss ovanför på den flacka platån. Nedanför sluttningen finns det ju också en tydlig uppfångare i form av en stig och stenmur men det är onödigt att springa ner och sedan upp. Höjdkurvorna fungerar här som en uppfångare och ledstång.

I detta exempel följer vi stigen fram till stenen som finns på högra sidan av stigen och som är vår sista säkra. Om vi skulle missa stenen så har vi en stoppunkt som är höjdkurvorna när det börjar gå neråt precis efter stenen.

Även vid kontrolltagningen har vi hjälp av höjdkurvorna. Kontrollen är på höjdnivån strax under kurvan som vår sista säkra är placerad på. Vi ska alltså inte tappa någon höjd åt väster och springer vi för långt ska vi inte springa ner för backen norr ut utan hålla oss uppe på höjdpaltån.

Introduktion till orientering

-hur du hittar bort och hem-

Prova själv att para ihop rätt höjdprofil med rätt höjdkurvor.

